

ივერია

ბაზითი ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	6	6	6	—
11	9 50	5	5	5	50
10	8 75	4	4	4	75
9	8	3	3	3	50
8	7 25	2	2	2	75
7	6 50	1	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შუარი.

თამაზის ძრახვი ზაალის ძის ჩოხაძეების გარდაცვალების წლის თავზე, 7 აპრილს, გარდაცვლილი იქნება წირვა და პანაშვიდი განსვენებულის საბარჯულზე, თიანეთის მარის სოფ. მანანაძე.

(1—1109—1)

„ივერია“
გამოცემის 1894 წელს
ნიხავე აპოგრაფით, რომელიც წინააღმდეგობას უწევს.

გაზეთის დამარბეა შეიძლება შემდეგს ადრესით:
ტფილისი, „ნიხავე“ გამომცემის
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

და „ქართული“ შიორის წერა-კითხვის გამავრცელებლის, სასახლის ქუჩა, ბანკის ქარვასა
საფოსტო ადრესი:
ТИФЛИСЬ. Редакция „ИВЕРΙΑ“.

ს. ი. კურდღელაშვილის ღვინის სარდავი

მომავალ ღვინისწარმოებისთვის ისუილება საინტერესო ჩამოტანილი ახეთის სოკოვანი ღვინოები ყოველ ხარისხისა: ვერა 1 მან. 80 კაპიკი-ლიგანა—0 მანეთამდე; ბოთლი 12 კაპ. 1 მანეთამდე.

სარდავი იმყოფება შუა-ბაზრის თავში, ნოტაროვის ქვეშე, № 2, წინამძღვარების შენობაში.
(2—1094—2)

თანხმად ქართველთა შიორის წერა-კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების წევრთა წლიური კრების გადაწყვეტილებისა, დანიშნულია 21 აპრილს, დღის 11 საათზე, სათავად-პანაშვილ ბანკის დარბაზში ამავე საზოგადოებას.

სამშაბათი კრება,
რომელშიც უნდა განიხილოს შემდეგი საკითხები:

- 1) მოხსენებ სარგებლობა კომისიისა 1891 წელს ანგარიშის შესახებ და აზრი გამაგებისა ამ მოხსენების შესახებ.
- 2) მოხსენებამომხსენისა, რომელსაც წლიური კრების მიერ მიწოდებული აქტის გამოკვეთს სკოლების გახსნის საქმისა.
- 3) მოხსენებამომხსენისა გამგეობის მოქმედების შესახებ.

და 4) არჩევს საზოგადოების ახალი წევრებისა.

გველიის 5 აპრილს

ვინ არ იცის, რომ ყოველისავე წარმოების ახადრჩინებელი, მეურნეობას და ყოველგვარს მრეწველობის სული ჩამდგმული თანხაა, თან, ანუ როგორც ეახსიან კაპიტალი. ესადადეგა ციანობილი ერთ ყოველ-საზოგადოების ერთი უფიქროსი, თითქმის ძრეული ნაკლი არის, რომ მუშაობისთვის მუშა კაცს უთანაობის და უფულობის გამო ვერ წაუყვანია და წარუმატებლად აჯივის საქმე, ვერ დაუწყებია

ფელიტონი
კრება სამარხისა

აღივლი და დესი

სულ ის უნდა, რომ პოეტის ცოლი ვიყო.

იმის ნატურა (ოცნება ის იყო, რომ ვიცხოვრო მღვრებთათა, ისეთის ცხოვრება, რომელიც აღსავსე იყო რომანულ ამბებითა, მაგრამ უღმობელმა ბედმა სხვაფრად განაგო და მან, მშვილობიანი აღუშვარა მღვრება. მისი ქმარი მიღარი, უნებელიყოფი იყო, კაცი, დიდი ილიისა და მწერლობის ხასიათი. ბევრად უფროსი იყო ცოდნა და უწყობი ყველი. რა ყველი გსურდა, რომ იმის ბაღში აჯენახათ. მთელი დღეებით ფუფუნება მართალი

ში, მუშაბანდის საყვილოში და ხან ყველგან რწყება ხან ასუფთაებდა და გარემოში მიწის უფხვიერება და ჭებოლებს.

ბავის ცოდნაც იგი უფლიდა, თითქმის ისიც ყველია: სულ იმისა სცდილობდა, რომ მის ითან-ში შესაბამისი სიბრძნე ყოფილიყო, ამიტომ ამ თანხის ვარდის კონცხითა და თავიულებით, იღარავა ცხარე მზის სხივებისაგან და დღის სიგ ჰაერისაგან, დასცქეროდა პარიმეტრს და მთარის ცვლილებას ადგენდა ფაულ-ყურს. რასაკვირველია, ამა, რომ ამეთი ცხოვრება არ მოსწონდა მის მგულს პატარა გულს, რომელიც რაღაც სხვა იღეაღს უსტრ-ფოდა.

გარნა რას არ მიგვევა ადამიანი! და აი ისიც ნება-უნებურად შეურაცხდა თავის მშვილობის, უზარუნველს ცხოვრებას და ნელ-ნელა მიეკეთა ხე-

რიგისა გზაზე. ერთი სიტყვით, მხნე და მუშა კაცთა უმრავლესობა დიდს გაჭირვებაში უფულობის მიზეზით, ხალხი იგი, ვისაც კი ცოტა ფული მიიჩნეოდა, მუშადრე იქნეს ქვეყანაში; ანუ უსარგებლოდ ინახავს დაგუდილს ზანდუებში, რადგანაც ახავის ენადაა, ან სდგება ქვეყნის მეფეფავთა და მეფეფავთა დასში და ატყუებს თავის მოძმეს სამინდელის სარგებლის და აუარებლის ჯარების გარდახედვინებით.

პირველს შემთხვევაში ფულით პატრონი დიდს ზარალით. სანდო საურელო დაწესებულება და ბანკი ახლო-მახლო არსად არის, შორეულ ქვეყნების შესახებ არ იცის რა და, თუნდ იცოდეს ვინადაც, ხელი არ უწევდა და ამიტომ ნაღდი ფული უსარგებლოდ უტყვს სადაც ზანდუებში, გამოუსადეგად თეთი პატრონისთვისაც და მურნე მრეწველობის მწარმოებელთათვისაც, რომელთაც შეუძლებელია თეთრი გაუმართაბ ამ ფულით, მთავრად უფულობისა. ე. ი., რადგანაც ფულის პატრონი ასესხებს თავის ნაღდს კერძო კაცებს და, როგორც ჩვენს საფიქრად არის მიხედული, ერთ თუხში თვეში ათს, ექვს შუარს ანუ ახას სარგებელს ახადვინებს (ე. ი., 60—36 და 24%)—ყოველსავე წარმოების, მეურნეობას თუ მრეწველობას, სულ ერთსა, რადგანაც ამოღენა სარგებელს ძნელად თუ რაიმე მრეწველობა გაუძღვას ჩვენში.

ფულის ასეთი სიძვირე მეტის მეტად ხელს უშლის, აწუხებს და აქვეითებს როგორც ციანობიურს წარმოებისა და ახადრჩინებას, აგრეთვე ძირს უთხრის ხალხის მხნეობა — გამჭირაობას, რომელიც ძალიან ნაგებობა ჯიდავდება და ყოველსავე მუშა კაცს მხნეობის სურვილს, უკმაყოფილებას სურვილს, უკმაყოფილებას სურვილს. სადაც შირის იფიქრობს მოგებული ფული დედა

დამე გატყუების მუშა-კაცისა ბოლო დროს სოფლის წერებელ კაცს უნდა ჩაუწიროდეს ჯიდავება და თეთი იფიქროს მეფრედი კი ვერაფერს სიყუთეს ვერ მოელოდეს თავისის ტანჯვით სასვე მუშაობისაგან, იქ მუშაობასაც კი ვერ სვირინად, გულით ვერ მოელოდება.

ყოველივე ეს, რასაკვირველია, უფრო გულ-კაცობის მდგომარეობას შეეხება, რადგანაც მამულის პატრონი, თავად-პანაშვილი ადვილად იმართებს ხელს იფიქროს კრედიტით როგორც ადვილობრივ სათავად-პანაშვილ ბანკებში, აგრეთვე სახელმწიფო სათავად-პანაშვილ ბანკებშიც, რომელშიც ამ უკანასკნელ სახში დაიწყო მოქმედება საქართველოშიც. რა ქვეყნის ფულის მხრივ გაჭირვებულმა მოქმედ-მოძღვრებამ გულ-კაცმა ანუ ხელოსანმა, როდესაც გაჭირვება ადგას კარზე და ხელი-კი ვერ-სათი გაუმართავს ვინც მესაყუთე გულშია, იმის კიდევ ენადა-ბიან იმით, რომ ბოლომდე გამო-აკლდონ ხელიდან მისი საკუთარი. მაგრამ ვინ არ იცის, რომ მესაყუთე გულშია რიცხვი ძალიან მცირეა და მისი წილი შეადგენს საქართველოს გულ-კაცობის და დროებით ვადდებულ გულ-კაცებს, ხიზნებსა და მოიჯირადრეთი დიდად ნაკლები ნადა-აქვთ ფულიან კაცთა შიორის. სწორედ ამის გამოც აგრეთვე საში-სადაც ძვირა კრედიტ ჩვენში სოფელად.

ამისთანა მდგომარეობა კრედიტის, რასაკვირველია, შედეგია საზოგადო საფუძვლიანობისა, თავის უზრუნველობისა, დაუფერობისა. სოლია მართო უკანასკნელ ხანებში, წარსულის დიდის სიმბიოზის შემდეგ, მთავრად სურდადგება მოქცევა ამ გარემოებას და ენდა საფინანსო მმართველობა ჰზრუნავს, რომ გულ-კაც-

ცთა გაჭირვების ასაცილებლად წერილის კრედიტის საქმე ისე მოაწყოს, რომა მწარმოებელი ადვილად საზოგადოების და იფიქროს კრედიტის წერა ჰქონდეთ თვით სოფელშივე. ამ მეტად კეთილის აზრის კრება და განხორცილება არადა თქმს ენდა, წელს მოსწვევებს ჩვენის სოფლისა და ქალაქის მეგობრებს და რაკი უმეტესი ნაწილი სარგებლისა, რომელიც იმთავითვე ჩადის, მწარმოებელს დაწერება, მაშინ ეს უკანასკნელი უზრუნველობისა და თავის მრეწველობის უფრო მეტიდნის საძირკველზე დადგარს.

ამ მხრივ, ეჭვი არ არის, ამ თათვე საჭიროა, რომ საფინანსო მმართველობა საკმაო ფულის წერა-აღმომართოს. ამ წერა-ადგვე შეიძლება გადააქციოს ის წერილობად დაფინანსებული ფული, რომელიც ამ ყადავ ან არ არის ან უსარგებლოდ აწვივა და სანდა ადგილის არ არის დაბინავებული და ამ გვარად საკმაო სარგებლობა ამ მოქმედ მრეწველობისა და გავრცობისათვის. თუ ამ ფულმა თავი მთავრად სახელმწიფო ბანკში, იგი შეიქმნება ძვირი წერა წერილობ კრედიტის დასაფინანსებლად. მაშინ უმუშტროდ დაწერილობი მოგაგებებიც იძულებული იქნებიან თავის ფულის სარგებელს მოაუკლონ და ისიც მკრედიტის სარგებლით გასცენ, როგორც ეს უკვე შეინახულია სხვა უფრო წარსულში მრეწველობისა და სოფლის წერის უკანასკნელი აზრი ჰქონდა სახელმწიფო ჩვენს საფინანსო მმართველობის, რომელშიც ესე არის დაჭეჭდა ზაქაწა წიგნის „სახელმწიფო ბანკის შემსახველი კასები“. ამ წიგნის მიზანდას მიმდევს წერილობი გავაცნობთ ჩვენს მკითხველებს.

ნი. კავასიძე

ნი, რომელიც საღამოს გათავებისს განწმინდა ხოლმე დღე-ღამის სასტუმროებში და, მოწყენილ-დღობულნი, დაყრდობიან რა ბუხრის რაფის, ბოროტობის ლამაზებით განათებულს, უნდადგენდ დარბოლ-დაკანხულ ქალბის კრებას, რა ტკბილია, რა სასიამო სიყვარული, რა წვა-დაგვა გამოუვლია ჩემს გულს სიყვარულის წვეთითა.

ამორი თავისებური განხორციელება იყო იღვრისა ფერ-მკობალი, თვალ-ჩაცვივებული ღამის უღია-შეხი, რომელიც დაყენებული ჰქონდა ჩა russe, მშვენიერად გამოკრულ შავს ტანისამოსში ჩაცმული და უსათოოდ ბაე ნაკრის ფერ ხელ-თათბი-ბით, ვანხებს უნებუნად ტანებს და სრულიად დამონებდა ხოლმე, როცა მრეწველობის გამო აორთობლებლის მხით დაიწყებდა თავის პოეზის კითხვის სიყვარულის შესახებ. პოემა თა-

ბილის შტოების საკვეტ მატრილის გამუდმებულ ჩივირს, ბალის სარწყავად გამოყვანილ პატარა ნაკადულის რუხნებს, ათის წლის განმავლობაში ახლ მიმდინარებდა ამ ქალბატონის ცხოვრება, მშვიდად, ერთფეროვნებით, სწორედ ისე, როგორც ერთფეროვანი იყო ლარიონ გაცვნილი, ქვიშით მოყრილი ხეივანი მისის ბაღისა, სადაც ყოველ დღე დასეირნობდა; ეს გარემოება მიიჩნეოდა არ უშლიდა ფიქროცნებას სხვა ბაღისათა და მტლი-წილიცათა შესახებ, სადაც ხეივანი იმ მწკრივად, ისე ლარიონ გაცვნილი არ იყო, სადაც ვარდის ბუჩქები თავისუფლად იშლებოდა და იფუქნებდა და სხვა-დასხვა ბაღის, ათასფრად პკრედიტულ-სავაჭრობით ხეივანდ მართა აწვენილი და ცხრა-თვლიან მხეზე ბრწყინავს. ხოლო რადგან ასეთი წილიც იმ მხოლოდ პოეტის

ოცნებაში თუ მოიპოვება, ამიტომ ეს ნაზი არსებობა გაცუებით ათხელოდა ქირის ჩუმად სხვა-დასხვა მგოსანთა ნაწერებს. კიბოლოდა განუწყველად ყოველსავე, რაკი-კი ხელში მიხედებოდა, სულ უფარვის პოემებისა-კი, ოღონდ სიყვარულისა და გულის-თქმითა შესახებ-კი წერე-ბულიყო რამე შიგა. დაჭყედა მერე წიგნი, მთელის საათობით იყო ამ ფიქროცნებაში წასული და ოხრავდა. „აი ასეთი ქმარი მიწოდდა მეო“, ფიქრობდა თავის გულში.

ვკონებ, მთელი მისი სიცოცხლე ასეთის უბიწო ფიქროცნებითა და უტნად ბედნიერების გამოუკვედილ ტრეფილით გაივლიდა, რომ თავის ბედზედ ამორის არ შეხედებოდა. იქნებოდა მაშინ ოც-და-ათის წლისა; შავ-ნელი ხანია ეს ხანი ქალის საფინანსო-სიყვარულისათვის.

ა ა რ ი ი ე რ ა ი მ მ კ ა ს ა ნ თ ა ვ ა

ახალი ამბავი

კვირას, 3 აპრილს, ქართულის დრამატული სცენის არტისტების ამხანაგობამ წარმოადგინა ვ. აბაშიძის მიერ გადმოთარგმნილი ხუთმოქმედებიანი მელოდრამა ბელლისა; „დანამაული და სასველი“. ამ პიესაში საუბრობდა ჩაატარეს თავისი როლები ქმა ავალიშვილსამ, მეტადრე ის სცენა სადაც კარო ქუილიდან იშლება, და ბნება ალექსიმესხიშვილში—ქორე დიუგამელის როლი, თვით ვ. აბაშიძემ მშენებრად შესარქული როლი ახალგაზრდა ქმარის კაცისა. მელოდრამის შემდგომ ლექსის წესაითხად გამოვიდა აკაკი წერეთელი, რომელსაც საზოგადოება ხანგრძლივი ტომის-ცემითა და ვაშის ძახლით მიეცა. აკაკიმ სამი ლექსი წაიკითხა სხვათა შორის „ქენქობა“ და „ნეიტრალი“. წარმოდგენის იმდენად ბევრი საზოგადოება დამსწერი, რომ თეატრი თითქმის სავსე იყო.

დღეს, სამშაბათს, 5 აპრილს, საღამოს 7 1/2 საათზედ, დანიშნულია მორიგი სხდომა კავკასიის სამხედრო საბურთალოს საზოგადოების წევრთა კრება განიხილავს: ა) მიმდინარე საქმეებს, ბ) სარევიზო კომისიის მოხსენებას; გ) კომისიისვე მოხსენებას კავკასიაში მოუსვლიანობის მიზეზების შესახებ, და დ) კვლევენა მსჯელობა იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა მოწყოს სამხედრო საზოგადოების საქმე და დასწერება არა წევრთაც შეუძლიანთ.

სტუფენ-წმიდა: აღტაცებით მოველოდით ჩვენს სოფელში სასწავლებლის დაარსებას. გვეგონა, რომ სწორედ სკოლა თუ გვიშველის რასმე და გამოვიყენებ სიბუნებრივად. ეს იყო მიზეზი, რომ პირველში ბევრმა მიიპარა შეიღობი და შევირდების რიცხვი თითქმის სამოცხუდ იყო. ვაიდა რამდენიმე ხანი და გზა ნახვარდა ადარა სწავლობს. ვინც არიან სკოლაში, ისინიც ისეთების შეიღობი არიან, რომელთაც დათხოვნის დღე-ღამეზედ მეტა შეძლება აქეთ. ამისთანებისა ორი და სამი ყმაწვილი სწავლობს თითო ოჯახიდან და ღარიბებისა და საწყლების-

ვღებოდ ესეთის ღღადებით: მარჯმს სიყვარული, მარჯმს სიშველი! სწორი მოვასწენით, ისე მიჭრენება, რომ იმ თვალ-მაქს ჯამბაზს იმდენადვე ნაკლებად ახსოვდა ღმერთი, რამდენადვე არც სხვა რამ სწეშია, მაგრამ ქალბერი ცარიელ სუცყასაც ადვილად იჯერებენ და მათი ასე მოტყუება მეტად ადვილია. ან-კი ხუმრობაა განა, რომ ამისა სწეცხვარა უღვაშებთან გულსა სწეის სიყვარული ისე, როგორც შემოქმედო!

სამაო იყო სამჯერ ნახე მისი, რომ ჩვენს ოცნება-მოსილს, ოცნებით გატაცებულს სულ დეკარვა გონება და გაგებთი შეპყვარებადა ასეთი პოეტი. გარნა იმდენად თავმომოწინე იყო და პატიოსანი ბუნებით, რომ არ უნდადა ტყუილის და ციხერების კალთა გადავიდა ბინა თავის გატაცებისათვის; არ უნდადა მკულობდა საყვარელი და ამ ღრსველ-

კი არც ერთი. არ ვიცით, რა უნდა იყოს ამის მიზეზი. ერთი საოცარი ამბავი ის არის კიდევ, რომ გადმოიტანინეს კახეთიდან ღვინო და შიგ სასწავლებელში დაიწეს ღვინოთა შეკრობა.

გურია. ძალიან შეგავსება, მარტმა, რაც ზამთარში დაგვეკლო, ამან შეგვისრულა.

დადა და თან გავსება ყველა კიარი: ინფლენცია, ფლტების ანთება, ევლტირება, რომელმაც რამდენიმე ბავშვი იმსხვერპლა, და სხვა ფერულების მოწვევამ უფულეცია დაგვიბრია და უკედურეს მდგომარეობაში ჩაგვყარა. ბევრმა საუკუნოვარ დიდიან, ბევრი დასწეულდა საზარდისთა და ბევრსაც დასწე ქისა შავის ღღისთვის შენახული, დღესკალიერა.

ყანების თონხა დაიწეს აქეთ დ მუშაობა გაჩაღდა. კვირბით-კვირბულით გულმოღივანდ დადიან ეკლესიაში წირვა ლოცვის მოსამხენად. გურულებს სხვა ქართველები ღღის მსაღებრებაში ყურ აჯობებენ. აქაურის საყდრები ევრეთთვის სავსე მოლოცვებით. ძალიან ძნელია, რომ გურული წირვა მოსცდეს, ოთხხუთის ვერსის სიზოიდგან დადიან დასლოცავდ. ზოგიერთს სოფელში ახალი მოხელენი დაწინეს, ძველებს ემდებრებოდნენ—ზოგს ქრთამს სწევენ, ზოგს საქმის უკანონო დაწყებებს, ზოგს უსაქურობას. რიგითი მამასახლისი ძირფესი საღლილი სათვის: ან სასწავლებლის არგებს რამდენ, ან სოფლის გზას გააგებინენეს, თორე გზები აქეთ უფარგისია. კაცი ან სხვირ წამოშვირდოს ბორცვს წააშუღება და ან ვიწრო ხილს, რომელზედაც გასვლა გულსად კაცსა-კი შეეზარება.

ამ დღებში „ტრულისის საკრებულო“ დარბაზში ექიმი არწრული საქველ-მოქმედი აზრით წეიკითხავს საჯარო ლექციას „ხელოვნებით და ბუნებრივ ჰიპოკრატის შესახებ“. ლექციასთანვე შეფერებული იქნება ბუნდოვანი სურათები.

კავკასიის მთავარ-მართველის შერევეტიცეს შუამდგომლობა დაუწყია მთავრობის წინაშე იმის შესახებ, რომ რუსეთის შიდა გუბერნიებიდან უშიწამაშელო გლეხები გა-

ერის ქერ ქვეშ ეცხოვრნა ქმართან. თვითან ამირიკი საჯაროდ ჰქადაგებდა თავის პოემში, რომ მე მარჯმს მხოლოდ ერთი სიყვარული, სიყვარული თავისუფალი, რომელიც არას დაიბუტეს საზოგადოებას, მის მოქმედებებსაში. ნაზი არსება გამშველია პოეტის ამ გვარა აზრმა და რწმენამ, გამსწავლა იმდენად, რომ ძალია აღარა ჰქონდა წინა აღდგომად თავის აღზნებულს გულს თქმს და აი ერთს მშვენიერს ღღეს გაჰქრა სახლიდან.

წამიკვანე, მომიტაცე, აღარ შემიძლია იმ კაცთან ცხოვრება,—ვევღებოდ ნაზი არსება პოეტს და სხვებოდ კისრებდა. ასე ოცან ამისთანა შემთხვევაში, მოამზარე „იმ კაცსაო“, თუნდა ის კაცი უკოდდე კვილი, უწყინარი და ტყვილიც იყოს, როგორც იყო თუნდა ჩვენი მოყვარული ყვივლისა.

ამირის თავ-ზარი დაცე, ფიქრ-

ღმისახლებულ იქნენ ბაქოს გუბერნიის ყუბის მზრარნი, სადაც გაუქმებულ იქნა რამდენიმე ავსახთა მამპადინათა სფფელი და ოქნი გურუნიე იქნენ დასახლებული ოქნიერ კასპის მზარეს და სპარსეთის საზღვართან მღებარე რუსეთის სამფლობელოში. („Нов. Время“).

იმივე გაზეთის სიტყვით, შინაგან საქმეთა სამინისტროს განზარება აქვს ქალაქის თვით-მართველობა მიანდოს, რომ მან მიუსაჯოს ხოლმე უფლება შიამიშვილობით საპატოო მოქალაქის წოდების მიღებისა შიამოლი იმით, რომ მდინე დიდს სამსახურს გაუწევინ ქალაქს.

გზ. „Русская Жизнь“ სწერს, რომ ამიერ-კავკასიის გერმანეთა ახალ შენები თავებენ ამ მიმდინარე წლის მაისის თვეში იდგენ სასწავლით 75 წლის შესრულება ამ ახალ-შენების დაარსებიდან. ეს გერმანელთა ახალ-შენები, სახელდობრ ელენდარფი და ანდენფელი, დიდად შეძლებულნი არიან და სრულიად განსხვავდებიან რუსების სოფლისაგანო. მშენებნი ნიადაგი აქვთ, ბაღები, რიგითან აწარმოებენ ღვინის მოყვანის საქმეს და ამ ახალ-შენთა მცხოვრებელთა შორის ასში სამოცდაათი წერა-კითხვის მკოდნეა.

ჭოტანარი (ქვემო-იმერეთი): ჩვენს სოფელში საკმაოდ ხშირია სხვადასხვა ავადმყოფობა, უფრო-კი მუკავი, მუტელო და ციფ-ცხელებმა. ეს უკანასკნელი სენი უფრო ქობივანის ბრალია. ამოდენა სოფელში, სადაც 800 კომლი კაცი ირთვება, ამ ბოლოს დრომდე არავითარი სკოლა არ იყო. ახლა-კი გამოიბრია სკოლა ქროძო კაცის თათხრობით. ამ კერძო სკოლაში ამ ეჰამდ სამოცხუდ მეტი შეგირდი სწავლობს. მასწავლებლის ტულიოსი კურს-დამთავრებული ბ-ნი კანდელია და მისი მეუღლე, რომელიც ქრა-კერვას, ხელ-საქმესა და ხან-დახან სანგნესაც ასწავლის. სკოლის მოთავს წიგნთ-საკაცის გამართვაც უნდა, მაგრამ სკოლა ჯერ ხელ-მოკლეა და საჭირო ღღინს-ძიება აკლია.

გზ. Нов. Обоз.—ეს აუწყებენ პეტერბურგიდან, რომ სახელმწიფო საბჭომ ფრიალ შესანიშნავი

დაც არ მოუვიდოდა, რომ ოცდაათის წლის დედაკაცი ასე ბრძან ირწმუნებდა მის ქადაგებას სიყვარულის თაობაზედ და მის განხორციელებასაც მოინდობდა. გარნა ეს დედაკაცი ისეთი კარგი რამ იყო, ისე პველია, ისე მენახული იყო თავის ბაზრას, რომელსაც მშენებელი მისერი ჰქონდა შემოკლებული, რომ იმანაც შენდინა მისი თხოვნა და გაიტაცა. პირველში ნეტარებას ჰგონობდნენ ორივენი. ეჰინოდ და მამრმა იდგა არ დაგვიწყოსო და ამიტომ აღსწეობდნენ, სხვა გვარსა და სახელს ირქმედდნენ და ერთის სასტუმრომდ მეორეში ვადდიოდნენ. ბოლოს დაბინადრებ პარკის ერთს ბრუ უბანში, კარვა მოშორებით და იქა-კი ეჰინოდით, იმ კაცს არ შეეცდებოდა და ღმ-ღამობით გამოიღვინდნენ გარდ სსიქროდა. და აი ამ ოქნი თავი რომამოხურის სიყვარულის ძალიან და უნარმა.

საშუალება იღონა, რომელიც დიდ კეთილად იმოქმედებს აბრეშუმის მოყვანის საქმის განვითარებაზედა. სახელმწიფო ქანიდან ამიერ-კავკასიის რწმუნებულის ბ-ნი მდღევდღეს აზრის თანხმად, გადაწყვეტილია ხში სიციფლი მინდორი გიამართოს ბამბის მოსაყვანად, ერთი ტრევანის ხლო, მეორე—ქუთაისისხლოს და მესამე—ყარაბაზში. ამ მდღევდღების ხარჯად გადადებულია წელიწადში 12 000 მან.

გზ. „Кавказ“—ს დებეშთი სწერენ მეშვიდედან, 2 აპრილს: მეშვიდემ ამბობება, პურის სიძვირადილი; დიდად უკმაყოფილონი არიან ხორასანის მმართველისა; ღღენები დაკეტოლია, სახაზაზოგს ატერევენ, პური არსა იმოვება საყდრად; ხორასანის მმართველი ჩაქტა და პური არსა იმოვება საყდრად; ხორასანის მმართველი ჩაქტა და პური არსა იმოვება საყდრად.

2 აპრილს პეტერ ცხოველი წყლის პირის ქუჩაზე უკრბა მტკბოლო გადარდა, მაგრამ მალე მეუღლე მიუღო ივანევი და ღღინაზაზა გადარდა.

ამვე დღეს ვებლისაფოროდამ ეტლით მომავალი ავადმყოფი სიფ. მამუკაშვის მცხოვრებელი ვენაშ მიხაილოვი უკრბად გარდაიცილა.

3 აპრილს ღამო სკოლის ქუჩაზე მცხოვრებს ვიქორი იასციის სტუდენტი უკრბად 100 მანეთიანი ვილი. საივად ახანაური ბანკის ბილეთითა 300 მან. სხვა ბილეთები მოჰპარეს.

29 მარტს, წყადილიბის-გამ დიბი მდინარე იორში საბრძოლეს გაქალოან, თობსღღინის მცხოვრები მათაშვილი, რომლის გვამის სართიქალმე იპოვნეს მეთრე დღეს.

დამაკვირდა დაჯგუფთა შორის უეშქენიქესი და უსაყარქესი დღეა.

რაც უფრო მეტად ეჰინოდ, რაც უფრო მეტად ერთხილობდა,—ჯარებს მეტად ძირღები ჰქონდა ჩამოფარებული და ისე არ გამოიქლიდა გარედ, რომ რიედ არა ჰქონდა გაყვებულა,—მით უფრო კი თილომომილი და ღღინის ვეგონა პოეტო. მხოლოდ ღამ-ღამობით გაჰმედადნენ ხოლმე ფანტრის ვაღებებს, რომელსაც დღის ვარსკვლავებს, შემპარდნენ ციმკომობდნენ ხელის ღღენში მახლობელ რკინის გზის ფანტრების თქვედ და ნაზი არსება ასჯერ და ათაჯერ ამოერინებდა პოეტს იმ ნაწყვილს პაემისა: მარჯმს სიყვარული, მარჯმს შემოქმედი!

ღალ, კარგი დრო იყო ის დრო! სასწავლოდ, დიდხანს არ გასტენა იმ დრომ: ქარი სრულიად არ ფუქრობდა დღენა დაწყუკი მათთვის და იბიტო სრულიად თავისუფალი შეძლილი დამტკარდენე თავითან სიყვარულით, რას იზამთ, ფილოსო-

ფანსს შუა გზაზედ დაგვამს და უკან დაწყა ერთი და აგაფა.

შოქსია პუკლას, რომელდემ ქეჰენის უკალებს დაწყაობებს.

გ. მენსელი

ნ ა წ შ მ ბ მ ბ ი

ნარგობის ცრემლით ნაზანო, იავ, სამო სულისა, შიროლ-ლალი და ვარდ-გიშეო, შიროლ-ლალი სიყვარულისა, ნუ გამოიწერები უზარდოლო, მალამო ყველა წყულისთვის, ნურც დამიქენები უღრგოვოდ, დიდალი მზეო გულისთვის!

ქ მ რ ს მ მ დ მ ე ნ ი

ბრძოლი (ქართლი): რამდენჯერ იყო ღამბაჯი, სკოლა დეგარსოთ ამ სოფელში, მაგრამ ამ საქმის მოხერხება როგორც ვანგელა. გლეხკაცობა ძალიან ერთდობა ახლოს ხარჯს და ამიტომ სკოლის საქმეს თანაგრძნობით არ ეგებებოდა. მიანც ქართლში და იქნება სხვაგანაც, ძირეღ იფერებას სასოფლო კეთილ საქმეს იმ ხარის ვაღება, ურბოლისოდ, არა მოხერხებდებოდა, თუ მეტადრე სამსის მეციღის ნიადაგზედ დაყვინობის საქმის ნიადაგის განაჩენი სოფლისა და ხდა ხარჯისა სოფელი გაწეორო, მაშინ ხომ საქმი თავის განაშობას, ვინ იცის, რამდენ ხანს მოუწდება კაცი. ვისც სკოლის საქმის ვადვილება უნდა, სჯობიან ბრბობით სხვა ღღინს მამართობს: კერძოდ ვამართოს სკოლა და მეტივე ფსია ახდენინოს იმ ვღებში, რომელნიც შეიღებს მიამარტენ. მეტი ვღებობა მიეჭევა სკოლის, წიგნსა და სწავლის შეიყვარებს და ღღინს გულის-მხიერებაში ჩაყარდება. ასე მოიქცა სწორედ აქაური მღველიცი. თავის სახლში ვამართოს სკოლა მსურველთათვის, რამდენამდე შეგარდეს მოსურთა თავი ჯერ ისევ მარმანევი და ასწავლის. პაემებში კარვად კითხულობენ, სწერენ და მღერაან. წყლს ეკლესიაშიც დაიწყეს ვაღება და თითქმის ათწილის წიჭვის საგალობლებს ამბობენ. ეს გარტეობა დიდად იამა სოფელს, შეგარდნის მშობლებს თავი იმსწორო, რომ მათი შეიღები წერა-კითხვის მკოდნენი შეიქმნენ და იმის ღღინს ვაღდენ,

ფოსი იყო, დარბაისლის ხასიათებოდა და სხვაფერი არ შეეძლო მოქუულიყო. რაკი დარწმუნდა, რომ ჩემი ცოლი აღარა ხუმრობს და სრულიად მიმაცხოვრა, ჩაიკეტა თავის ბაღში და გაორკეცების მხნობა დაღწყუა მოგოთ თავის ვარდებს; ნუგეშად ის ჰქონდა, რომ ესენი წიგნი არსად გამეცქვიან, რადგან ფესები ღღინადა გაიდგეს დედამიწის გულში.

ახლა ისინიც დარწმუნდნენ, რომ შიში აღარა მოველის-რია და შეყვარებულნი კვლევ პარეში დაბარდნენ და აი აქ უცებ მოქეენა ჩვენს გარის ქალს, რომ ჩემი პოეტი სრულიად შემიცვალესო. ყოველივე არა ასახარებოდ და აძლიერება მის მხურვალე სიყვარულს სასიღმიდ გაქცევა, გამუღმებულს ატლის-ხეშტა და შიში, აიან ახლა და ახლა დედა ქარი დაწყუკი თავსაო, ყოველივე ესე დაიწყებს მიე-

რომ ეკლესიაში ჰვალდებოდა. ამას შემდეგ, შესაძლოა ვიფიქროთ, რომ ხალხმა თავი მოინდომოს საზოგადო სკოლა და მთელმა სოფელმა აიღოს დასწავლის ხარჯი სკოლისათვის ის სოფელი, რომელიც უმსანხავეს სოფელი მით მიიწი, რომ აქ იყო სამყოფელი ერთის ათ-ცამეტის წმინდა მამათავისა, პარის ბრეტელისა.

რომელი არარაბია?

არუსის მწერალს პატრიკეომუსმა პ. გენდინს საგვლელ დაურთხავს ჩვენის ამიერ კავკასიის არარაბის მთის ნამდილობა ინდოელების ლეგენდების მიხედვით და მისე წინასწარმოტყველის არაფერილის საღმრთო წერილის იმ მუხლისა, სადაც ამბობს: ად იყო ძეხას მათსა აფონსავლითაგანო, ჰპოეს ველი ქვეყანასა სენარისაჲს. შესაქ. თავ. ბ. და ბ. ობარის აზრის მიყოლით ტბეტს მაღალ მთის წვერს ამბობს არარაბულ, წარდგინს შემდეგ კატობრიობა იტალიაში გამოჩვენებული, ვეღარ დატუშული ჰომილიის მთების მიდამოებში და წმინსული, დასავლეთისაკენ სენარის დასახლებულია, როგორც ფრანკი და ქარგს საცხოვრებლს ადვილსაო.

ეს უნდა შეინახოს პ. გენდინს პირველად, რომ კატობრიობა ვიწრო რომ იქნებოდა საღმრთო საცხოვრებლად და ვეღარ მოათავსდებოდა, როგორც ჩვენს კავკასიაში, ორს ზღვეს შუა, კავკასიის და არარაბის თუ კორდუელი მთებ შუა, მაშინ ძალ დატანებული იქნებოდა გარდასახვითელი ვერცხლის ადვილს, როგორც იყო მახლობელი მოსაზღვრე ასორეთის მიწა სენარია, და არა ინდოეთის უფრო უფროცენტს უფრო უფროსი მაქს უფროსი მქონე ქვეყნიდან, როგორც ჰქონია თვითონ, რომელიც დიდად უსაფუძლო აზრი არის.

მეორედ მისეგ სამითა წერილი დასწერა ეგვიპტედან გამოსვლის შემდეგ პალესტინისაკენ მოგზაურობის დროს, როცა ასრების ხელმწიფობა დილის ხნილდავნი არსებობდა, იმ კილონი დასწერა, რანაირის მიმართულების ცნობებზე იყო; მაშინ ასურელები ტიგრისის აქტა მხარს აღოსავლეთად სთვლიდნენ და იქით პარის დასავლეთად, კავკასიის მთებამდის მთელი მიტოვებოდა აზია აღმოსავლეთად ითვლებოდა ებრაელების ცნობების მიხედვით ასე

და და ახლა ცხადად დინანა, რა შვილიცა ბრძანდებოდა მისი ამოირი. ახალს ბინანუდ დასახლდნენ თუ არა, ყოველ ფეხის გადაღმაზე იჩნება თავის უნახობათაჲსა და ნაელულებელებებს. რაც რომ მიტოვდნენ განძი ეხად ნახისა და რიხულების გრძნობისა, ბუნებითვე თან დაყოლილი, სულ თავის პიემების წერხა და დაპირება და თავისათვისა იღარა დაიტოვარა. მეტის მეტი წერილი მანი ხასიათები გამოიჩინა, დაიწყო ტყუილად უმარლოზედ ახიერება და კვლავ ჩადგომა საყარდელისა და, რაც უფრო ძნელია, დიდი სიძუნწე დასძნულ. თქვენ თვითონ იფიქრებთ ახლა, სიყვარული და სიძუნწე როგორ შეიძენება ერთმანეთს, რომ უფრო მეტს უშიშროებაში ყოფილიყო პოეტმა გაიპარას უღვაწეში და ანან მეტის-მეტად დაანახიჯავ. ახლა სრულებით აღარა ჰყვანდა ლამაზს, შავგვრემან ყმაწვილს

სწერის ბოშარკი: ასორეთის რომ შუა ჰყოფდა ტიგრის მიდინარე, აქით პარის აღმოსავლეთს უწოდდნენ და იქით პარის დინარისას დასავლეთს. მოსეს საღმრთო წერილში არც კი არის სადმე ნახსენები ინდოეთის ქვეყანა.

მესამედ ლატინების მიხედვით ვუღკათა და ასორებსაც ამენიანაში ამბობს ნოეს კიდობნის გადაგომასა მთის წვერზედ: არაბული საღმრთო წერილი კორდუსის მთებზედ, რომ არარაბი იმ მთებთან შეერთებული ზღვრედად ეგონათ ასევე სწერს ეგვიპტისთვის ქარნიკონში, იერონიმე, იტალიკობრივი და სხვა მრავალნი. ვარდა ამისა, ძველადგან განთქმული ყოფილა ნოეს კიდობნის ნაებნ წაწილნი მკურნალად სხვა-და-სხვა სრულეულისა. აი რასა: სწერს აღმქმანდრე მრავალთ მომთხრობი ეგვიპტის ქარნიკონში: აღდგმის მოძიქვიან ნამტრეკინი ნოეს კიდობნის წაწილისა, რომლებითავე ჰმზებენ ზეთის თუნა ვინთსა და იყენებენ საქურნალოდ სწეულეობისა და თვლილს ცუბისაო. ამის გამო ისრუდა ბევრით შედგამ, იაკობ მიწინის მიმართავარამან ასვლა არარაბის მთებზედ ნოეს კიდობნის სახანავად და მის წაწილის შესახებად, რა ვერ შეიძლია ასვლა, ანგელოზმან ერთი ფურცის ნატეხი მისცა მისის სურვილის დასაკმაყოფილებლად; ერთიც ეს წმ. მამათავიარს იყო ნოისის მთლიანი კრების მიანაწილთვანი. კვლავ ამბობს: არარაბს თავიგანვე მასის ჰრქმევიან, არარაბი მერვე დაურქმევიათო. რა ვუყვარ, რომ მასის ჰრქმევიან; ვანა ცოტა მთებია, რომ სხვა და-სხვა სახელი ჰქვიათ. ანგე კავკასის ზონენ იაბლუზის მთის აფხაზს, იმერეთსა და სამსხეს შუა წავტრელებულს მთის ზურგებს დაღისაც ეძიებან და ფერსათის მთებსაც და სხვა მრავალთ. ეს უნდა იცოდეს პ. გენდინმა, რომ ვაკასია და მისი მიდამო კატობრიობის აკენია, ამას ვგანსწავლის და გვიმტკიცებს საღმრთო წერილი!

ვინმე მესმის

უცხოეთი

საფრანგეთი. საფრანგეთში თანდათან უფრო დიდს ყურადღებას აქცევენ იარაღის აყრისა და ჯარის შექმნების საქმეს. ვახუთებმა მიპა-

კაცს, რომელმაც დაატყვევა პირველად ოკციენთი გატაცებული ქალი. რაი იძულებული იყო სულ მინა მჯღარაყო, განმარტობით ეცხოვრა კარაჩაქეთლში, საქირად აღარ მინადა სხვაფრივაც შეებორო კილებინა თავი და სრულიად და სავსებით გამოჩნდა, რაც კაცი იყო. სხვათა შორის, ექვით ავადმყოფიც იყო. არც გასაკვირველია. ყველის ის ანგენდა თავს, ვითომ ქლექტი თა ვარ ავადო და ბოლოს და ბოლოს მართლა დაარწმუნა თავისი თავი, რომ სწორედ მე უფურცელის სენითა ვარ შეყვარობილია. ბუზრის თავზედ მრავალი მუშები ეცვა წამლებითა; ეცხვარა და იფუნებოდა თმობაში, ხან სალ მიოკისებდა მალამო-წათხინულ ტილოს საჩრტას და ხან სალ და ყმაწვილობა ქლამიც დაიჯერა, უთუოდ მძიმე ავადმყოფი ჩემი პოეტყო, დაუწყა ერთგულად მოვლა, უფრო უკეთ, ვიდრე შეუძ-

რთეს კიდევ და სთხოვეს უმსანხავე მიღლაწვეს, თქვენი აზრი შეგვაცტყობინეთ ამ საგნების შესახებო. ვახ. "Eclair" ში დაიდუქვილია ეს აზრები. მაკალითაგარ, აი რა უთქვამთ ერის სენარიაზე, გენერალს იუნგს, ემილ-ზოლას და ავადმყოფს პასეს:

სენარიაზე ტ.: იარაღის აყრაზე. იარაღის აყრაზე. ეს ხომ იმის უდრის, რომ უარს ვსთქვით ყოველს ჩვენს იმედზედ, წარსული დაფიქროთ! განა საქმის ასე დაბოლოება თხოვითა სენარიაზე სხვა საზოგადოებისა? არა! აწინდელი თაბა იარაღს ვერ აიყრის. ჯერ კიდევ კარგად ახსოვს; მერმისსიკი შეიძლება ყოველივე ამდევნებული იყოს. კარგი, მაგრამ ვინ ვაპყნავს იმ ვალდებულებას ვინ იყირებს, რომელიც მერმისში უნდა იარაღი უღლოს? მხოლოდ ერთი ის-და-ა შეკარბო, რომ გერომა მშვიდობიანობას არის მოაქვინებული, ამასთან იმი, ბრძოლა საშინელი იქნება, რომ ამ საშინელიების პასუხის-გებასაც ვერაინ იყირებს. დიდა, რომ არ იყოს ელსა-ლოცრები...ა

გენერალს აუნგს, აწინდელს დებუტატს დილაქიონისებს: გელო ის აზრი, რომ მშვიდობიანობა არ აღირაღვევია, ისე აღარ მაკვირვებს, როგორც წინად მაკვირვებდა. ჩვენ ისეთს დროს ვცხოვრობთ, რომ ყველგვარასათვის მზად უნდა იყვეყნოს იმასაც კი უნდა მოველდეთ, რომ იარაღის აყრის შესახებ პირლამენტში დაიწყონ ლაბარები...ა

ემილ ზოლას: აღდა დასურველი საქმეა, რომ შეყენებულ იქნას სამხედრო საზნადისი. ამის თქმა გელო ნატეხებს და დასტრელებულს კემშარტირების განმეორება. მერე შეძლებიან საფრანგეთს ამ საქმეში მეთაურება იყრისა? დაბოლოება იქნება, მხოლოდ დასალოცვითი შემიძლიან განვსახო ეს საგანი და ვამბე-ღაობაც არ შემეწყებს ჩემი აზრი გამოთქვა. მაგრამ ბევრთან-კი მწამს, რომ რაც დრო მიდის, იმი და ბრძოლა შეუძლებელი ხდება. ქვეყნის მანართველთ, როგორცა ჩანს, თანდათან უფრო კარგად ესმით თავიანთი მოვლეობა. ამიტომ იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ არაინ იქნება იმის დაწყება, ხოლო თუ ბრძოლა ასტყდება, ასტყდება იმითომ, რომ ამის მოთხოვს საქმეთა ვითარება. აჯაქიპაოსს პასესს, რომელიც დი-

დი მომხრეა მშვიდობიანობისა: ანგერ უკვე ოც-და-სამი წელიწადი გავიდა მას შემდეგ, რაც მე და ჩემმა ამხანაგებმა, ბარონმა ქარსელმა, დეგარენებმა, დღემამ, ივანე გიუმომ, ვაკე-რამი, ტიზიდორომ და სხვებმა დავიწყეთ ვაგრცხვლება იმ აზრისა, რომ სახელმწიფოთა შორის ატეხილ იყოს ვადსაწყვეტად საერთაშორისო სამედიატორო სასამართლო იყოს დაწყებული. ამ ეპოდ ჩვენს აზრს ბევრო თანაურდინოს, შეიძლება ჩქარა მიავრობანოც ამ აზრს დადგინენ, თანხმობა განაცხადონ და მაშინ შესძლებული იქნება იარაღის აყრა განხორციელდესო.

ძლიერება ფულისა

გერნალ "Revue des deux Mondes"-ს უკანასკნელს ნომერში დაბეჭდილია წერილი ანატოლი ლერუაზოლიცი უფლისა და იმ წარჩინებულ ლოლის შესახებ, რომელსაც გელო თანაურად თამაშის კაცთა შორის. ამ საფრანგეთის წყვირალს დიდად თვალ-საჩინოდ აქვს აღნიშნული ბატონობა და მამაჩნებლობა ოქროს ხმოსი, ეს ოქროს ხმო, ესე იგი ფული, რომელსაც ძველად თაყვანს სცემდნენ, აპარონის დროიდან გაიფხრა, გაიხარდა და კატობრიობის ისტორია მხოლოდ თანდათან, მაგრამ მუდმივი და შეუწყვეტელი ვად მარჯვენა ოქროს ხმოსი, ესე იგი ფულისა, ესე იგი სიმდიდრისა, ესე იგი აღამიანთ ცხოვრების ქანტირების შორისა მის იდეალურ მხარესთან შედარებით. ლერუაზოლიცი დაწერილობით მოგვითხრობს ფულის ამ მარჯვენასა და ძლიერ-მისილობის ისტორიას, ისტორიას, რომელიც უკვე დამთავრებულია, რადგან ფულის მოწინააღმდეგენი ვითომ უკვე სრულიად დამარცხებული იქნებოთ.

ავტორი წერილის თითქმის მოხიბულია, აღტაცებული ფულის ძლიერბოთ. იმის სიტყვით, სიღარიბე ნაკლია, მიწიერება და აღარა მისის დაცემული კაცია, თითქმის ღარიბთა და არა მდიდართა შესახებ იყოს ნათქვამი ქრისტეს მიერ, რომ მთვერი იხილან სუფივა უფლისაო და აქლები უფრო ადვილად გავიდეს ნმნის ყურწმითა. აზრი ცხოვრების შესახებ გელო სრულიად შეიცვალა. ფილოსოფოსებმა და პოლიტიკონსებცი ერთხმად აღიარებენ, რომ სიმდიდრეთა უკანასკნელი სავანი კატ-

გრძელი გისტოლე და ბოღის იხილდა, დანაშაულზედ სდებდა თავს და სწერდა, რომ გულითა და სულით მიყვარება. პასუხი არსად ჩანდა. აღაბდა, ქმარი ჰგონებდა, რომ ჯერ საკმაოდ არ არის დასჯილი ჩემი მეტლერი. გელო კაცი კოლმე ბერიგით დაყარა წერილები და სწერდა, ვაფიციტ ყველა წმინდასა და სამეგავართ-არსებასა, შემინდო შეტოლებობა; უნდა სიკვდილი მიარჩევია ვიდრე ამ კაც თან ცხოვრებაო. ასე იხსენიებდა ახლა პოეტს თავის წერილებში. სასაცილო უფრო ის არის, რომ საყვარლის ზუმბა სწერდა ასეთს წერილებს ქმარს; დაწმუნებული იყო, რომ პოეტს ისე უყვარვარ მიანც, რომ არას გზით არ დამთხმნებდა, ისე ჩემს ქმარს დაფხრეუ-ნდო.

როცა ბოლოს მიიღო შენდობა ქმარსგან,—ტყუილად-კი არ იყო ფილოსოფოსი,—ისე მოაწყო თავის და-

ცობრიობის ცხოვრებისა. მეცნიერბა-კი ამ გზას აჰყვა და ცხოვრების ქრებრების მხარეს ენსახებოდა. უმარბო-ბოლის აზრით, ასე ორის ლმთავრის მიხედვით მოხდა: ჯერ ერთი იმითომ, რომ დემოკრატია წინ წამოიწია და მეორე—სარწმუნოების ძალა შესუსტდა. გელო ამის აღარა ემეულებოდა, ფულს ვეღარა სძლევს რა, ვეღარა მოსპობს-რა. ერთად-ერთი ის-და-ღარჩენია გონიერსწავლის კატობრიობისა, რომ ცეცხლის ფული საზოგადოდ სამართლიანდ სარგებლობდეს საზოგადოებას.

გასართობი

— გვიანად იყავ, ანაო, ეუნებოდა ერთი ბებიო თავის შვილს წლის გატოვულად ბულს შვილიშვილს: ჩქარა მამაშენის ქორწილი იქნება, ახალი დედა გეყოლება და შენ წითელს კაბას ჩააცემო... — არა, არ ჩაეცევაო, არ მინდა მეგ ქორწილში წასვლა. — მერე რატომ, გენაცვა. — იმიტომ არა ჩემის პირველის დღეს ქორწილში არ ვიყავ მოწვეული და მეორეთრება გელო უკვანის ქორწილში ყოფნა.

გერმანიის ერთს ქალკმის სცხოვრობდა ერთი მკვლელი, რომელიც ღელსა იტანჯებოდა ციხე-სტუმბით და ვერაფრით ვერ მიიარჩევინა. ერთხელ მკვლელს ძალიან გულთი მოუხდა ღარი, ახალის მტხლდითი ვაჭარებელი. ამ საჭმელს კარგად მიიღო, დაიჭინა და სრულიად გაჩნთულმა გამოიღოვა, ციხე-სტუმბიდან აღარა ჰქონდა. ეს უნდა შეიძლება თავის უფის წინაშე წამოწერა, მკვდლის სევილის შემდეგ კარგა ნანა მიიღო და მისი შვილი მკვრელთა ვად გახდა იგივე ციხე-სტუმბით; ამანაც მოინდომა მათი მიერ ნაკლი წალის ხმარება, ჰამა ლარი ახალის მტხლდითი ვაჭარებელი და ორის საათის შემდეგ გარდაიცვალა. ამის გამო მკვრელის შვილმა და მკვდლის შვილი-შვილმა დაღმება პაპის უფის წინაშე, სადაც ზემოსტრებული ნაკლი წამალი იყო აღნიშნული, შემდგომ სიტყვით: ახალის მუხლითა ვაჭარებელი ღარი ჩინებოდა და მარჯებელი წამალი ციხე-სტუმბისა, თუ მკვლელმა იხიარა, მაგრამ მკვრელისა და თქმის-კი ვერა ჰმეულის, პირ-იქით, აწენებს კიდევაცო.

ერთს იხუჯს გერმანელს სტატისტიკა შეუდგენია საზოგადოდ მხარებულ გერმანელს სახეობისა. ყველაზედ მეტად უფრო თოხი სახელია თერმე ვაჭარებელი: შულცი, მერიკი, ლმანი და ნემანი. ამ სახეობის რამდენაში ისე ზნობა შედგებოთ, რომ მამკვლებთან, პრესის სავრო განაღლების სამინისტროს უწყებში მოხელე უყვანდა, რომ მეტრებს რომ სტატისტიკა განასვენებენ ერთმანეთს შედგენსავით. ამ სამინისტროს წესებსა ბრუნება, ისეთის იღებულებით მოახერხა, თითქმის დაბოროტებაკი არა, ნამდვილი მოტაცებაკი, ეს იყო მიწი უკანასკნელი რომანტიული ფულის-სქმა.

ერთს საღამოს, როცა პოეტს მეტის მეტად მოსწონდა თავის საყვარელ ქალთან ყოფნა მარტოდ-მარტო და წავიდა სხვაგან, საცა უნდა-და კვლავ დემეტრე ვთავის ლექსები გამოუტყველენი ქალნი, ჩემნი ოცენება-მოხილი ჩანტა ეტლში, რომელითაც ქმარი უტყუდა ქუჩის მოსახევიან და დაბრუნდა თავის მშვენიერ ბაღში, სრულიად მოარჩინილი და განუტყნებული იმ სურვილისგან, რომლის გამოც გული ჰქონდა წინადა გადალეული და სულ იმ ფიქრში იყო, რომ პოეტის მეტლერ შექმნილიყო.

ეს-კი მინც უნდა ესთვეთ, რომ ამოირი არარაბი არა ჰყვანდა ქემბარისს პოეტს.

ეს მოგვინი ასე არიან აღნიშნულნი: მულ-
ტ მე LV, მეორი მე-XLVII, ლემნი
მე-XX და ნემინ მე-XXXIX. გერმანიის
თეატრში ერთხელ ვილტ ხუბარდი დაიბაძა:
„მულტის სახლი იწყეს!“ მულტები გა-
კვიდრენ გარეთ და ნახევარი თეატრი და-
კალიერდა. აღმოჩნდა, რომ საზოგადოების
ნახევარი ნაწილი მულტის გერმანიის შე-
დგენდნენ.

გამოსაღები ცნობა

სატრეკურის მენახვა. ქუჩისაღი
„Progres Agricole“ შეიღეს საშუ-
აღესაგის გარეშის სატრეკურის შესახს-
კად. მოკრფელად სატრეკური უნდა და-
სკნაინ რამდენსაჲ წყარ-საგარე კახსითა
და ჩაადგინოთ კასრში ან იაგად: კასრში
ძირშია ჩაქურთო ორის გოჟისა სია-
დღესად კარგად გამოშაღად ჭატო,
რომელსად გოტა მშაღად მარადივ
უნდა იყოს არეული, შეიღეს ჩაქურთო
სატრეკური კაცე ორის გოჟისა სია-
დღესად, შემოდგან ისეჲ ჭატო მიაჟ-
რეთ, ასე აჩუთ იმ დრომდე, ვიდრე კასრი
აიკესება, რომდესე კასრი აიკესება, და-
ვარეთ შემოდგან ჭატო და გადაღესეთ
გამთარის ქონით. შეიღეს ეს კასრი
მშაღად და გრილად ადგილას შეიწესეთ.
ასე შესწავლი სატრეკური საინჟინოად
სიღესა მთელას წლას განშაღობაში.

წერილი რამდამინი მიხარსი

ნება მოგვეცით თქვენსა გაგვიხსნა სს-
შუაღებით მაღლობა გამოუცხადოთ: „H.
O.“ ს. „ავიარის“, „გადასა“ და „ქუ-
ჯალის“ რედაქციას თავის გამოცემისა
უფასად გამოგზავნათ; „წერა-
გითისა გამოცემისაგან“ საზოგადოების
გამეობას, რომელსად გამოგზავნა ოცი
ცალი, „დადა ენა“, ათი ცალი „ახუ-
ბას კარა“ ათი ცალი, „ტურქთაგანის
ისტორია“ და ათი „Русск. Слово“
I-ლი ნაწილი. მაღლობას უწირეთ ხარე-
თჲ ტელეფონის ერთ საშუალო სასწა-
თელად მისწავლეს, რომელთად ურ-
თაუნო შორის თათო-ართოდ გრძობას
მოგროგებთ ჩვენ მიერ დაწარმებულ სკო-
ლას 1893 წელს ქუჩისაღი, აქედან
გამოქრეჭეს და სუთი მანათივ ქუჩისაღი
„მოამის“ რედაქციას გადასცეს ჩვენ
სასკოლასად ქუჩისაღის დასაკრეფად.
მაშინათჲთ და ყოთხო წიგნებისა გა-
მოქრეფებულ, რომ დასწარება ადამიანის-
ნონ და ჩვენსას სასწავლებლისა მამაჟდას
სამეთესებელსა ქართლად წიგნები მო-
აწოდონ.

სკოლის დამარსებელ-მასწავლებელი
ესტატე შუშინა.
მასწავლებელი თეიმურაზ ჰოქინაძე
ს. ხეთა (სამეგრელო)

დებემა

2 აპრილი

პეტერბურგი. ამ ჯარის სასწავლო
წელს ევროპის რუსეთიდან და
კავსილიდან უნდა შეიკრიბნენ ქვე-
ითა, მეციხოვნე და ქვემო არტელე-
რისის სათაროეო ჯარისკაცი: 1891
წლის ვიდის სამსახურისანი ისინი,
რომელნი ამ მიზლის სამსახურში
ერთისა ანუ ორს წელიწადზე ნა-
ტელსა უკუვიან და თავის ნებით
ჯარში შესულნი (вольвоопред-
ляющиеся) საზოგადოდ, გადარიცხუ-
ლნი სათაროეოდ ჯარიდან ანუ
დათხოვილიდან და ჯარში სამს წე-
ლიწადზედ არა ნაკლებ ნამსახურნი;

1884 წლის ვიდის სამსახურისანი, —
ყველა ჯარისკაცი, რომელთაც
ნამდვილი სამსახურში უმსახურნი
როგორც შემეკრებულის ვადით,
ისე საზოგადო ვადითაც, სათაროედ
გადარიცხულნი არიან პირდაპირ
ჯარიდან ანუ დათხოვნის შემდეგ
და ჯარში უმსახურნი როგორც სამს
წელიწადზედ მეტს, ისე ნაკლებსაც.
შინაგან საქმეთა მინისტრის და-
დგენილებით, ვახეთ „Юнк“-ის გა-
მოცემა შექმნიული რვა თვით.

მენა. გერმანიის იმპერატორი
მოვიდა აქა. ყაზარმეში თავისი
სახელობის გუასარის რაზმის სდილზედ
გერმანიის იმპერატორმა განაცხადა,
რომ ჩემმა ცხენოსანმა ჯარმა ბევრი
რამ ისწავლა ავსტრიის ცხენოსან
ჯარისაგან და გამარჯვებულს გრაფ
სტარენბერგს სასულიერ მისცა ბრილი-
ანტებით მოქედული სათუთნე.

3 აპრილი

პეტერბურგი. გუშინ, სკოლის 10
საათზედ, სახლვარ-გარედ წავიდნენ:
მევიციდრე ცესარევიჩი, დენდი მია-
ვიანი ვლადიმირი და სერგი ალექსა-
ნდრეს ძენი მეუღლეებითურთ და დიდი
შეაფარი პავლე ალექსანდრეს ძე. მა-
თნი უმადლებობანი მივლენ ქობულ-
გისა, სადაც 7 აპრილს კარწინება
იქნება დიდის ჰერცოგის ერნესტ ჰე-
სენ-დარმშტადტელისა და დინტი პა-
რელის ჰერცოგინის მეორეს ქალი-
შვილის ექტორისაი.

ოდესსა. სამშაბათს, 5 აპრილს,
დანიშნული ოლქის სასამართლოში
გასარჩევად საქმე ლუნი დრეიფტის
აგენტების ბოროტ-მოქმედებისა, რო-
მელიც მათ ჩაიდინეს, როდესაც ხორ-
ბალი მიქანდათ სიმშობის დროს
სამარისა და ჰენზენის ერობათათვის.
ჩამოვიდა უმათიერესი მოწმე—თავმჯ-
დომარე სამარის ერობის გამგეობისა
ალაბინი, სულ 200-ზედ მეტი მოწმე-
ვად დასახელებული ამ საქმისათვის.

მენა. იმპერატორი ვილტემი წა-
ვიდა კარლსრუტს.

თიბრანი. გუშინ მეშვეში ბურის
სიძიერის გამო უწყისება მოხდა და
აქამდისაც არ დაწინარებულა; ბაზ-
რები დაკეტულნი.

გიორგ. შანიშვილი. ბრახილიაში რე-
ვილიუტისათვის გათავებულად სთვლიან;
მეგობრებთა წინამძღოლმა მელოდ-
დანაჩენ თვის ჯარითურთ იარაღი
დაჰყარა ურავივში.
პეტერბურგის ბირჟა, 1 აპრილი

მულტი- ლინი.	გაშე- ლული	გაშე- ლული	გაშე- ლული
მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხეთ-მანათიანი ოქრო	—	—	—
ტრამპონის კურონები	—	—	—
მანეთიანი ვერცხლის	—	—	—
5/8 პურილის შინა- განის სესხის მომე- ტი ზილითი	—	—	243
მეორისა	—	—	221
4/8 შესაბუნ სესხისა	—	—	—
სახელმწიფოთ თავად- ნაწილობის ბანკის მო- მეტი. ფურცელი	—	—	192 1/2
გირავნობის ფურცელი	—	—	—
ტფილისის ბანკის:	—	—	—
6%	101 1/8	—	—
5%	99	—	—
ქუთაისის ბანკის 6%	101 1/8	—	—
5%	99	—	—
5% ობლიგაც. ტფი- ლისის ქალაქის საერ- დლო საზოგადოებისა	98 1/4	—	—

გაცხადებანი

ბირველი კერძო სამეურნელო
ქემის ნავსარდინისა
(ყუთაში, ვარანცივის ძეგლის პირდაპირ)
ავადყოფთ იღებენ ქემში ყოველ-
დღე, კვირა დღეებს გარდა.

- დედაობით:
- ბ. ა. ნავსარდინი, 11—12 საათ.
 - იმათ, ვისაც სკირის სნეულენი: სახი-
რუგოთი ვენერული და სიცილინი.
 - უ. მ. ჩიჭიანი, 9—10 საათ, სნე-
ულენი: თვალისა და ნერვების—
ტანში ტკივილებსა.
 - დ. გ. რუდეჯოვსკი, 10—11 საათ.
სნეულენი: შინაგანი, ბავშვებისა
და დედათა სქესისა.
 - ო. ჭ. პრაცტავენი, —11 1/2—12 1/2
საათ. სნეულენი: ყურ-სა, ყელის,
ცხვირისა და გულ-მკერდისა.

- ქემა ქალა ბ. ბ. ტურბოვიჩი.
12 1/2—1 საათ. სნეულენი. დედა-
თა სქესისა.
- ბ. ბ. კანაშეტიანცი, 1—1 1/2,
საათ. სნეულენი: შინაგანი და ბა-
რუგებისა.
 - სადაობით:
 - ს. ვერვო, 6—7 საათ. სნეულე-
ბანი: გუნერული და შინაგანი.
 - ბ. ა. ნავსარდინი, 7—7 1/2 საა-
თამდის.
 - კ. ი. ფანციაუსკი, 7—7 1/2 საათ.
სნეულენი: ყურისა, ყელისა, და
ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშა-
ბათობით და პარსკეობით.

რევა-დარეგების და რეცეპტის დაწერი-
ფსი ათი შაური; ფსი კონსილიუმის და
ოპერაციებისათვის—მორავებით, სამეურნის
დონის საწილიცა აქეს ავადყოფათათვ.
ლორქტობა სემპროვსკისა ლორქტო-
ბა მუდგინებისა ნავსარდინი.

ბუილისის საქალაქო ბაზარი
ბა აბსაღმებს, რომ მის მიერ 12
ამა აპრილისათვის, შუა დღის 12
საათზედ, დანიშნულია საჯარო
ვაჭრობა იმისა, თუ ვინ იმის
არბს 40 სხ. შუშის დამზად-
ვადიწადში საქალაქო დაწესებუ-
ლებათა და ზოგიერთ ჯარის ნაწი-
ლისათა და მმართველობათათვის, იმ
ჯარისა, რომელნი ქალ. ტფილისის
და დანაქებულნი. შეშა უნდა დაი-
დგას 1895—1898 წწ. განმავლო-
ბაში.

ამ იჯარის აღების მსურველთ პი-
რობათა ნახვა და შეტყობა შეუძლი-
ანთ გამგეობის კანცელარიაში ყო-
ვილ-დღე, კვირა-უქმე დღეებს გარ-
და, ნაშუადღის 2 საათამდე.
(3—2)

ტფილისის საქალაქო გამგეობას
ამთა სასოფელითადაც აცხადებს, რომ
ამ 1894 წლას 27 აპრილს, შუა-
დღის 12 საათზედ, გამართულია იქ-
ნება საჯარო ვაჭრობა მუხრანსად
და რაისი ქუჩისა შუა მუხრანსად
მოსასარულე ბორანს აჯარათი გასა-
ცემად 1895 წლას ჰარველ ანგრა-
დგან სამას წლას ვადით. პირობა-
თა შეტყობა შეიძლება გამგეობის
კანცელარიაში ყოველ დღე, დღის
10 საათიდან ნაშუადღეის 12 სა-
თამდე.
(3—2)

ზეთის გამოსახლელო და სხვისი ქარხნები ი. თაიჩია

ვისა ჭკ. აღიხნა-აგის ქ. ტფილისში

დღე-მარხებისათვის ქარხანაში ისყიდება ზემთში: საპამალად: შირბაბ-
ტისა, სელისა, კანაფისა; კანდლიანი მოღვაწეული საღებავ წამლები-
თვის და ზეითი კარგის ღირსებისა, ბოთლებით იხსილდებ შემდეგ მალა-
ზებში: საათოიკო საქონლით მოვაჭრე ამბანავობაში, ჟოჯანის მაცხაზება,
დასახიჯავს მაცხაზება—გოლოვიჩის პროსპექტი, სახლი დობეცისკისა, და
განაკიცვის ძეგლთან, ვარაჟოვსკის, გოლოვიჩის პროსპექტი სახლი ორბე-
ლიანისა, სარგაშაღლის, გოლოვიჩის პროსპექტი, სახლი ბაბანასოვისა, მ-
კარავისა, ნიკოლოზის ქუჩა საკუთარი სახლი, ხუდაფოთის, ნიკოლოზ,
ხის ქუჩა, ალექსანდრე ეკლესიის პირდაპირ, სვადგოვანს, პუშკინის ქუჩა-
სახლი სურდუკიანისა, გვალაჩიხთან, პანსიცივის ქუჩა, სახლი № 1, წე-
რკულიანის, ელიამინოვის ქუჩა, სახლი ხოსროვისა. ყოველ გვარ ზეთის
წარმო-წარმოვად ხიდვა შეიძლება საქუთარი საწარმოებში: მიხაილო-
ვის ქუჩაზედ, კარლოვის სახლი გორანცივის ძეგლთან, თათარის მოკლ-
სად, ქალაქის ფიცრის ფარულში, აბრკოვსკი, ბუღდანოვის სახლი,
ვალაჩის მოკლსად ქალაქის ფარულში და ოფკას ქუჩასზე, მებურნე-
თოვის სახლში.

ნარდლ პიდეა შეიძლება ქარხნებში, ერენის გზატკეცილი, საკუ-
თარისახლები. ქარხანაში და საკუთარი მალაზიებში ისყიდება აგრეთვე ჩი-
ჩილ ქობებისა და ხარბის საყუბად. (10—9)

კერძო ქემა

პროგნოზისი

ამქმის ელექტრონიას: ხელისა და ფეხის სიდაბმლებს, ნეურვის სნე-
ულენებს, ნეურვის ქარსა და კონტრაქტურას (გაწყისა სსსკს); ამქმის
პურეოკ სიდაბმლისაგან ურულ, ბრძაღ და მუნჯად წაყარსალათს.

ამის გარდა, სწავლობს დედათა სნეულენებს და სიფილისს, აჯა-
მყოფებს მთელს გარედან მოსარეულთა და თავის სახლში დაწესებულ კოლე-
დღე; დღლის ცხრა საათიდან 12 საათამდე და საღამოთა 5—7-მდე.

ადრესი: საპირის ქუჩა, სახლი ბაბანასოვისა № 41.
(10—1028—7)

„იხერიკა“

ამ 1894 წელს გამოდის ყოველ-დღე, ცარდა იმ დღეებისა,
რომელნიც ზედ მოსდევნენ კვირა-უქმეებს. ფსი გაწყითისა:

12 თვით	10 მ.—კ.	6 თვით	6 მ.—კ.
11 „	9 „ 50,	5 „	5 „ 50,
10 „	8 „ 75,	4 „	4 „ 75,
9 „	8 —,	3 „	3 „ 50,
8 „	7 „ 25,	2 „	2 „ 75,
7 „	6 „ 50,	1 „	1 „ 50,

სახლვარ-გარეთ დაბარებულ ელირება 17 მან. მთელი წლითა
სოფლის მასწავლებელთა, იგორია“ მთელის წლითა თვეობით 8 მან.
ტელეფონისა გარედ მსახურებას უნდა დახარისა გზითა შეიღეს ადრესით:
Тифлисте, въ редакцію „Ихерика“.

თუ ტფილისში დაბარებულ გზით ტფილისის გარეშე ადრეს-
ზედ შესცვლა ვინმემ, უნდა წარმოადგინოს რედაქციამ ერთი მანა-
თი; სხვა ყოველის ადრესის შეცვლაზე—ორი ამათი.
თუ თვის განმავლობაში დაიბარა ვინმემ ვახეთი არა მთელის
წლით, მას მხოლოდ შემდეგის თვის პირველ დღიდან გაგვზავნე-
ბა. განაკახდე მიიღება ვახეთის რედაქციამ.

ფსი განსახადების დასახადებად

ა) მეთხუ გერდზედ თათო ჟურ სტრატონი—8 კამ., პირველ-
16 კამ. ბ) სრულად უგასახლედი გერდია—30 მანათი, სოფლო პირველი
გერდია—60 მანათი. რისებრ სტრატონისათვის გამოახანგებება იმის გა-
ლაზარე, რამდენს ადგავდად აჯარეს 25 ანა ცაწყითის ტესტისათს.

ხელ-ნაწერები, წერილები და კორესპონდენციები რედაქციის სახელობაზედ
უნდა გამოიგზავნოს. ხელ-ნაწერები, ან სავაჭრო წერილები, თუ საჭიროება მო-
ითხოვს, ან შემოთრებულ იქნება. ხელ-ნაწერის, რომელიც და-
ბეჭდილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონმა არ მოიკითხა,
მეორე რედაქციას ვეღარ მისთობს.

არა-გვარს მიწერ-მოწერას დაუბეჭდეულ ხელ-ნაწერები
სა და წერილების მესახებ რედაქცია არა ჰქონსრულობს.

პირისპირ მოსალაბარებულად რედაქცია თავისუფალი იქნება
ყოველ-დღე, კვირა-უქმეების გარდა, ათ საათიდან პირველ საათამდე
და საღამოობით 6-დან 7 1/2 საათამდე.

რედაქციას ამყოფება: ნიკოლოზის ქუჩასზე, 21.